

Vídeo 14. El paper de la infermera 'care manager' (1) aspectes generals del tractament farmacològic

Germán López-Cortacans, Infermer, CAR Salou.

La depressió , com ja s'ha dit en un altre vídeo, és quelcom més que sentir-se trist o infeliç alguns dies en moments difícils de la vida. La depressió major és una malaltia greu que afecta de forma important la qualitat de vida de les persones afectades. Pot produir ansietat, insomni, manca de gana i d'interès per les coses, pessimisme i sentiments de culpa. Per fer-ne el diagnòstic, el metge valora els símptomes, la seva durada i l'impacte en el funcionament de la vida diària. Els tractaments farmacològics i els no farmacològics, com la psicoteràpia, s'utilitzen per millorar la depressió.

Se sol començar el tractament amb medicaments del grup dels inhibidors de la recaptació de serotonina (ISRS) ja que són fàrmacs efectius, segurs i solen causar menys efectes adversos que altres medicaments. Antidepressius de primera elecció són els inhibidors selectius de la recaptació de serotonina (ISRS): paroxetina, fluoxetina, citalopram, sertralina, fluvoxamina, escitalopram.

Abans que un pacient comenci a prendre antidepressius, la infermera el té que informa que la medicació necessita cert temps per funcionar (normalment es necessiten varies setmanes per experimentar alguna millora i per determinar si un fàrmac resulta útil). Per tant, cal continuar prenent la medicació tal i com ha estat prescrita. El període de temps durant el que es rep tractament amb antidepressius varia d'una persona a una altra. Normalment es recomana mantenir la medicació un mínim de 6 mesos amb la mateixa dosi o canviar el tipus d'antidepressiu. Les visites successives de seguiment poden permetre el control evolutiu de la malaltia i la resposta al tractament. Això possibilita al metge les modificacions adequades del tractament i determinar la seva durada d'acord al curs de la malaltia.

La infermera explicarà que l'objectiu del tractament antidepressiu és el de recuperar l'estat d'ànim i les capacitats habituals i prevenir les recaigudes. A més, cal acordar amb el pacient els objectius del tractament, Implicar-lo en la planificació del tractament i

Implicar la família, especialment en la primera fase de la malaltia. L'objectiu ideal del tractament és la **remissió**. Desaparició de tots els símptomes depressius i recuperació funcional del pacient. Cal informar al pacient de les expectatives en relació a la remissió de símptomes si segueix la medicació.

- Un 60%-70% dels pacients presenta resposta al tractament, a les 6-8 setmanes.
- Un 70% aconseguirà la remissió. Es demostra la importància que té per al pacient seguir amb el tractament.

Sovint ens troben que el pacient té unes idees errònies en relació a la medicació i es per això que cal donar informació correcta i contrastada explicant que els antidepressius no canvien la personalitat, ni produeixen addicció o dependència i que els antidepressius no són per a tota la vida. Un dels principals motius de l'abandonament del tractament està relacionat amb l'aparició de efectes secundaris com: Insomni, tremolor, boca seca, nàusees, malestar gàstric, disminució de la libido i disfunció sexual i mal de cap. És important que la infermera expliqui al pacient que aquests efectes secundaris dels ISRS desapareixen a les poques setmanes.

Un problema important que cal abordar és la retirada de la medicació per part del pacient. La infermera té que donar informació i educació sanitària remarcant que la medicació no la pot retirar-la per si mateix perquè la retirada brusca del fàrmac s'associa a la síndrome de discontinuació: conjunt de símptomes caracteritzat per mal de cap, mareig, sufocacions, nàusees, inquietud, sensació de formigueig en alguna extremitat o diarrea. Per tant, cal la supervisió del metge per fer la retirada del fàrmac de forma progressiva. Un altre problema relacionat amb la medicació és l'automedicació que es relaciona al infractament o tractament inadequat de la depressió, al risc de desenvolupar quadres d'abús o dependència i d'efectes adversos greus o interaccions entre fàrmacs. Per tant, la infermera en les visites successives amb el pacient té que explicar-li aquests riscos i problemes potencials per la seva salut.